

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

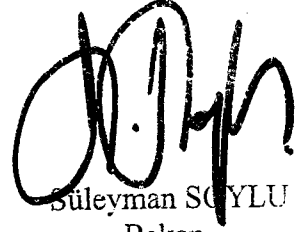
7/6268
66-160
01 Ağustos 2016

Sayı : 89456481/610/ 293
Konu : Yazılı soru önergesi (7/6268)

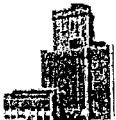
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.06.2016 tarihli ve 42548 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan İzmir Milletvekili Sayın Müslüm DOĞAN tarafından verilen 7/6268 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

Ek: Cevap (2 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MÜSLÜM DOĞAN'IN 7/6268 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesine göre, "İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri, Türkiye İş Kurumu aracılığı ile sağlamaktadırlar Bu maddeye aykırılık hallerinde tahsil edilecek cezalar, Bakanlığımızca her yıl düzenli olarak engellilerin ve eski hükümlülerin kendi işini kurmaları, engellinin iş bulmasını sağlayacak destek teknolojileri, engellinin işe yerleştirilmesi, işe ve işyerine uyumunun sağlanması ve bu gibi projelerde kullanılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından işgücü piyasasının yapısal sorunlarının çözülmesi ve işsizlik sorununa kalıcı çözüm bulunmasına yönelik 40 hedef, 57 politika, 201 tedbirden oluşan ve 2023 vizyonu ile hazırlanan Ulusal İstihdam Stratejisinin Özel Politika Gerektiren Grupların İstihdamının Artırılması" politika altından engellilere yönelik 9 tedbir bulunmaktadır. Bu tedbirler,

I. Engelli istihdam eden özel sektör işverenlerinin engelli çalışanları için ödedikleri sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı ilgili kamu kurum/kuruluşları tarafından karşılanacaktır.

II. Engellilerin işgücüne katılımını ve istihdam edilebilirliğini artırmak için genel ve mesleki eğitim, mesleki rehabilitasyon ve iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri geliştirilecektir

III. İşyerlerinin fiziksel ortamı engelli bireylere göre düzenlenecek, kullanılacak araç ve gereçlerin ergonomik tasarımı konusunda işverenler teknik ve mali yönden desteklenecektir.

IV. İşgücü piyasasına kazandırılmalarında güçlük çekilen engellilere yönelik korumalı işyerlerinin teknik ve mali yönden devlet tarafından desteklenmesine yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

V. Engellilerin bireysel becerilerini, mevcut potansiyellerini ve fonksiyonel kapasitelerini ortaya çıkaracak ölçme ve değerlendirme araçları geliştirilecektir.

VI. Engelli memur çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kamu kurum ve kuruluşlarına yaptırım uygulanacaktır.

VII. Engelli işçi ve memur çalıştırma kotalarına uymayan kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör işyerlerine ve korumalı işyerlerindeki koşulların devamlılığına yönelik etkin denetim mekanizmaları geliştirilecektir.

VIII. Yerel yönetimlere ait işyerlerinin işletilmesinde engellilere öncelik tanınacaktır.

IX. Engelli işçi çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlara yaptırım uygulanacaktır, şeklindedir.

Tedbirlere ilişkin çalışmalar, Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından sürdürülmektedir.

Birleşmiş Milletlerin Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmesi Türkiye tarafından 30.03.2007 tarihinde imzalanarak kabul edilmiştir.

"İşgücü Piyasasında Engelli İstihdamının Artırılmasına Yönelik Politika Oluşturma Kapasitesinin Geliştirilmesi Proje Teklifi" Kalkınma Bakanlığı'nın onayına sunulacaktır. Proje teklifi, Türkiye genelinde işverenlerin engelli çalışanlara bakış açıları, işverenlerin bakış açısıyla engelli istihdamını artırmaya yönelik olarak gerçekleştirilen mevcut kota ve teşviklerin değerlendirilmesi, işverenlerin engelli istihdamını artırmaya yönelik önerileri ve

işveren bakış açısıyla şu anda ve gelecekte ihtiyaç duyulacak meslek alanları ve işgücü taleplerinin belirlenmesi konularını işveren gözüyle incelemeyi amaçlamaktadır.

Bakanlığımızca yıl içerisinde yürütülen programlı teftişler ile program dışı teftişlerde İş Kanunu ve ilgili mevzuat ile düzenlenen engelli istihdamına ilişkin hususlar incelenmekte olup, 2015 ve 2016 yıllarında Bakanlığımızca yürütülen teftişler sırasında Kanun gereği engelli işçi istihdam etme zorunluluğu bulunan 1208 işyerinde inceleme yapılarak, engelli işçi istihdamına ilişkin olarak 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesine muhalefet eden işverenler hakkında aynı Kanunun 101'nci maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmıştır.

Ayrıca 2016 yılında Bakanlığımızca yürütülen idari teftiş faaliyetleri kapsamında, Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüklerinde yürütülen teftişlerde, engelli işçi istihdamına ilişkin il müdürlüklerinin iş ve işlemleri teftiş edilmektedir.

Yapılan çalışmalara rağmen, engelli işçi çalıştırma yükümlülüğüne uymayan işveren veya işveren vekiline çalıştırmadığı her engelli işçi ve çalıştırmadığı her ay için Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne 4857 sayılı İş Kanununun 101'inci maddesine istinaden 2016 yılında 2.211 TL idari para cezası uygulanmaktadır. Kamu kuruluşları da bu para cezasından hiçbir şekilde muaf tutulmamaktadır.

Türkiye'de engelli memur istihdamını artırmaya yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde engelli memur istihdamında önemli gelişmeler yaşanmış, istihdam edilen personel sayılarında yüksek oranda artışlar görülmüştür. Bu süreçte yapılan en önemli strateji değişikliği ise 2011 yılı içerisinde engellilerin Devlette memur statüsünde istihdam edilmelerinde temel hüküm olan 657 sayılı Kanunun 53'üncü maddesindeki düzenleme olmuştur. Bu reform ile engelli istihdamında merkezi sınav merkezi yerleştirme sistemi hayata geçirilmiştir.

Diğer taraftan, 2010, 2011 ve 2012 yılları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarında kamu kurum ve kuruluşlarına, istihdam ettikleri engelli memur sayılarını bütçe yılı içerisinde alım yapılan diğer memur kontenjanından düşülmemesi yetkisi tanınmıştır. Bu hükümler, 2013 yılı içerisinde yapılan yasal düzenleme ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 7'nci maddesine eklenmiş, böylece engelliler için yapılacak memur atamaları daimi olarak yıl içerisinde yapılacak atama kontenjanından istisna tutulmuştur.

2002 yılında istihdam edilen engelli memur sayısı 5.777 iken Mayıs 2016 tarihi itibarıyla 43.151 olmuştur.

İş ve Meslek Danışmanlığı (İMD) hizmeti ile engelli vatandaşlarımıza birebir hizmet sunularak kişilerin durumlarına uygun açık işlere yönlendirmesi yapılmakta, gerek görülmesi halinde mesleki eğitim kurslarına yönlendirilerek istihdam edilebilirlikleri arttırılmakta, işgücü piyasasına hazırlanmaları için mülakat teknikleri ve iş arama becerileri gibi eğitimler verilmektedir.

İMD'lerin işitme engelliler ile daha sağlıklı bir iletişim kurabilmeleri amacıyla 2015 yılında, engelli bireylerle doğrudan temas halinde bulunan İş ve Meslek Danışmanlarına işaret dili eğitimi verilmiştir. 2016 yılında ise İMD'lerin kurs programları kapsamına "Engellilere Yönelik İletişim Teknikleri", "İşyerlerinde Erişilebilirlik", "Destekli İstihdam Modeli ve Başarı Örnekleri" konulu dersler eklenmiş olup, bu yolla engellilere yönelik danışmanlık hizmetlerinin verimliliğinin artırılması planlanmaktadır.

Diğer yandan, 2014 yılında Toplum Yararına Programlar (TYP) Genelgesinde yapılan değişiklikle kadınlar, engelliler, eski hükümlüler, 35 yaş üstü bireyler, terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralananlar TYP'den öncelikli olarak yararlandırılmaya başlanmıştır.